

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Mika Nordberg	Bitr. avdelningschef Niklas Karlman	Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 72

Begäran om skriftligt svaromål angående tvist om
arbetsförhållande
ÅLR 2016/6884
522 II

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att lämna bemötande till Ålands tingsrätt i enlighet med bilaga 1, I116E45, samt att anlita Advokatbyrå Widman & Co som ombud i ärendet.

Vidare beslöts att fortsatt korrespondens med tingsrätten i detta ärende ses som sakkunnigutlåtanden som sköts på tjänstemannanivå.

Bakgrund

Ålands tingsrätt har den 13.9.2016 inkommit med en begäran om skriftligt bemötande på en stämning från en tidigare anställd. Bemötandet ska vara tingsrätten tillhanda inom 30 dagar från att stämningen delgivits Ålands landskapsregering.

Ålands landskapsregering har begärt och fått förlängd tid för inlämnade av bemötande till den 19.10.2016.

Nr 73

Begäran om skriftligt svaromål angående tvist om arbets-
förhållande
ÅLR 2016/6885
523 II

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att lämna bemötande till Ålands tingsrätt i enlighet med bilaga 2, I116E45, samt att anlita Advokatbyrå Widman & Co som ombud i ärendet.

Vidare beslöts att fortsatt korrespondens med tingsrätten i detta ärende ses som sakkunnigutlåtanden som sköts på tjänstemannanivå.

Bakgrund

Ålands tingsrätt har den 13.9.2016 inkommit med en begäran om skriftligt bemötande på en stämning från en tidigare anställd. Bemötandet ska

vara tingsrätten tillhanda inom 30 dagar från att stämningen delgivits
Ålands landskapsregering.

Ålands landskapsregering har begärt och fått förlängd tid för inlämnade
av bemötande till den 19.10.2016.

TILL ÅLANDS TINGSRÄTT

SVAROMÅL

1. ÄRENDE

L 16/992

2. PARTER

Käranden Lars-Göran Blomqvist
160569

**Kärandens ombud
och processadress** Marcus Måtar
Cityjuristerna Ab
Torggatan 9 B, 22100 Mariehamn
Telefon: (018) 177 40
E-post: marcus.matar@cityjuristerna.ax

Svaranden Ålands landskapsregering
PB 1060
22111 Mariehamn

Svarandens ombud Advokat Petra Sjöstrand
Advokatbyrå Widman & Co Ab
PB 180, 22101 Mariehamn
Telefon: 17740
E-post: petra.sjostrand@widman.fi

Anhängigt 5.9.2016

3. YRKANDEN

Ålands landskapsregering motsätter sig käromålet i sin helhet innefattande samtliga yrkanden på nedan angivna grunder. Landskapsregeringen motsätter sig

således såväl fastställelseyrkandena som yrkandena på betalning inklusive yrkandet på ersättning för rättegångskostnader.

Svaranden yrkar att käranden åläggs ersätta svarandens rättegångskostnader i detta ärende jämte ränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen räknat från det att en månad förflutit från tingsrättens avgörande i ärendet. Rättegångskostnaderna uppgår i detta skede till 2 750 euro exklusive mervärdesskatt. Slutliga rättegångskostnader uppges i ett senare skede.

4. TILLÄMPLIG LAG OCH JURIDISK BEDÖMNING

De arbetsavtal som ingåtts mellan käranden och svaranden fram till och med 31.7.2011 ska bedömas utgående från bestämmelserna i sjömanslagen (FFS 423/1978). Enligt 3 § 1 mom. sjömanslagen kunde arbetsavtal ingås för viss tid, att gälla bestämd resa eller bestämda resor eller att gälla tillsvidare. Vidare stadgades det i samma paragraf att avtal bör anses ingånget för viss tid även då överenskommelse träffats om visst arbete eller då tiden för arbetsförhållandets bestånd eljest framgår av avtalets syfte. Sjömanslagen hade inte i sin ordalydelse några begränsningar för ingående av visstidsavtal. I propositionen till sjömanslagen¹ nämns inte heller några begränsningar. Prejudikat angående tillämpningen av sjömanslagens bestämmelser om visstidsavtal saknas.

På avtal som ingåtts 1.8.2011 eller därefter ska lagen om sjöarbetsavtal tillämpas. Till skillnad från sjömanslagen anges det i lagen om sjöarbetsavtal att arbetsavtal som gäller tills vidare prioriteras och det krävs grundad anledning för att ingå avtal för viss tid. Vidare sägs det i 1 kap. 4 § 2 mom. lagen om sjöarbetsavtal att det inte är tillåtet att upprepat använda arbetsavtal för viss tid när antalet visstidsavtal eller den sammanlagda avtalstiden eller den helhet som avtalen bildar visar att arbetsgivarens behov av arbetskraft är permanent. Propositionen till lagen om sjöarbetsavtal ger inte någon uttrycklig vägledning i hur det andra momentet ska tolkas. Ordalydelsen är identisk med ordalydelsen i 1 kap. 3 § 3 mom arbetsavtalslagen i dess nu gällande ordalydelse. Man kan således få viss vägledning i förarbetena till ändringen av 1 kap. 3 § arbetsavtalslagen². I nämnda förarbeten sägs det att den föreslagna ändringen skulle ha verkningar särskilt för sådana grupper av arbetstagare med vilka arbetsgivarna utan giltig grund ingått flera på varandra följande arbetsavtal för viss tid i syfte att kringgå bestämmelserna om uppsägningskydd. Så som nedan beskrivs är detta inte fallet i förhållande till Blomqvist. Avikten med de tidbundna avtalen har inte varit att kringgå uppsägningskydd, utan det har varit fråga om situationer då landskapsregeringen som arbetsgivare vid anställning har vetat att man endast har behov av arbetskraft under en begränsad tid på grund av en specifik orsak. Eftersom ett fartyg alltid måste vara bemannat med en viss besättning uppstår det nu och då ett behov av tillfällig arbetskraft då ordinarie besättning av någon orsak inte är ombord eller då ett fartyg är på översyn eller dockning.

¹ RP 169/1977

² RP 239/2010

I såväl rättspraxis³ som förarbeten till 1 kap. 3 § 3 mom. arbetsavtalslagen har fastställts att enbart visstidsavtalens antal inte i sig innebär att arbetsavtalet gäller till vidare om det för vart och ett har funnits en sådan godtagbar orsak som lagen förutsätter. I propositionen sägs uttryckligen att flera på varandra följande arbetsavtal för viss tid mellan samma parter inte är förbjudna t.e.x. då arbetsgivaren erbjuder en vikarie med visstidsanställning ett nytt vikariat på viss tid.⁴ I propositionen⁵ till lagen om sjöarbetsavtal nämns vikariat som exempel på godtagbar grund för arbetsavtal för viss tid. I propositionen sägs också att 1 kap. 4 § lagen om sjöarbetsavtal inte begränsar parternas rätt att använda arbetsavtal för viss tid i de fall som avses i lagen när arbetslivets praktiska behov förutsätter det. Merparten av visstidsavtalen mellan käranden och svaranden har uttryckligen varit vikariat.

5. GRUNDER

5.1. Grundad anledning

Det finns grundad anledning för vart och ett av de tidsbundna arbetsavtal som ingåtts med käranden. Orsak till tidsbundenhet har antecknats i arbetsavtalen. Kärandens påstående om att ovidkommande eller påhittade orsaker skulle ha angivits bestrids.

Nedan följer en redogörelse för de grundade anledningarna till varje avtal. Sammanfattningsvis kan konstateras att Blomqvist har arbetat som vikarie för namngivna personer eller som semestervikarie under semesterperioder. Blomqvist har också anställts som extra personal i samband med dockningar. Alla dessa orsaker är att anse som sådant godtagbart skäl som lagen om sjöarbetsavtal förutsätter för ingående av tidsbundna arbetsavtal⁶.

Underskrivet	Avtalsperiod	Grundad anledning
29.4.2009 (inkl. förlängningar)	3.5.2009 – 24.5.2009 25.5.2009 – 29.9.2009 30.9.2009 – 4.3.2009	Vikarie för Anders Henriksson Semestervikarie Vikarie för Anders Henriksson
17.2.2010	5.3.2010 – 31.5.2010	Deltidsarbete p.g.a. att den ordinarie befattningsinnehavaren P-O Boman valt att gå ner i arbetstid.
24.5.2010	1.6.2010 – 31.12.2010	Deltidsarbete p.g.a. att den ordinarie befattningsinnehavaren P-O Boman valt att gå ner i

³ HD 1996:105

⁴ RP 239/2010, s. 4

⁵ RP 174/2010, s. 45.

⁶ Även de avtal som ingåtts före 1.8.2011 uppfyller kraven på godtagbar orsak, även om detta krav inte fanns inskrivet i sjömanslagen.

		arbetstid
12.1.2011	1.1.2011 – 31.8.2011	Vikarie för P-O Boman tills befattningen tillsattes genom intern rekrytering.
19.1.2012	11.2.2012 – 16.2.2012	Vikarie för Björn Wahlsberg
30.3.2012 (inkl. förlängning)	16.4.2012 – 27.5.2012 29.5.2012 – 30.9.2012	Vikarie för Andersson Semestervikarie
4.7.2012	5.7.2012 – 11.7.2012	Vikarie för Lars Berthen
5.12.2012	7.12.2012 – 12.12.2012	Extra insatt styrman p.g.a. dockningar
17.12.2012	16.12.2012 – 18.12.2012	Vikarie för A. Henriksson
17.12.2012 (inkl. förlängning)	20.12.2012 – 31.3.2013	Vikarie för Kari Metso
19.4.2013	16.5.2013 – 19.9.2013	Vikarie för Kari Metso
7.11.2013	25.11.2013 – 29.11.2013	Vikarie för Kari Metso
5.12.2013	14.12.2013 -15.12.2013	Vikarie för Kari Metso
5.12.2013	16.12.2013 -2.3.2014	Vikarie för Anders Henriksson
27.3.2014	27.3.2014 – 30.3.2014	Vikarie för Anders Henriksson
14.5.2014	19.5.2014 – 6.7.2014	Semestervikarie
12.6.2014	19.6.2014- 22.6.2014	Vikarie för Eddie Lundgren
27.6.2014	18.7.2014 – 5.9.2014	Övergång till 3-vaktsystem

5.2. Inget permanent behov

Blomqvists arbetsavtal har inte ”förlängts ca 27 gånger” på det sätt som görs gällande i stämningsansökan. Det har, på det sätt som anges i punkt 5.1 ovan, under den aktuella tidsperioden ingåtts 18 separata tidsbundna arbetsavtal av vilka tre har förlängts med en eller flera perioder. Det finns tidsperioder mellan de tidsbestämda avtalen då Blomqvist inte varit anställd hos landskapsregeringen. Detta visar att behovet inte har varit permanent.

Även det faktum att Blomqvist ibland hoppat in som styrman och ibland som befälhavare visar att det inte funnits ett permanent behov av någondera befattningen. Blomqvist har inte angivit huruvida han anser att det permanenta behovet avsett befälhavare eller styrman.

5.3. Ersättningsyrkandet

Förutom att svaranden bestrider ersättningsyrkandets grunder, bestrids även beloppet. Tolv månaders lön är inte befogat. Med beaktande av Blomqvists ålder, utbildning och erfarenhet har han goda förutsättningar till annat arbete. I och med att det funnits godtagbar grund till vart och ett av de tidbundna avtalen har inte arbetsgivarens förfarande varit klandervärt på det sätt som käranden påstår.

Ränteyrkandet på den yrkade ersättningen för ogrundad uppsägning bestrids även eftersom käranden inte har framställt krav på ersättning för ogrundat upphävande 30 dagar före 5.9.2014.

6. BEVISNING

6.1. Skriftlig bevisning

- 1) 18 arbetsavtal
Bevistema: det har funnits grundad anledning för varje avtal, det har inte funnits ett permanent behov av arbetskraft.

6.2. Muntlig bevisning

- 1) Bo Karlsson, sjötrafikchef
Bevistema: det har funnits grundad anledning för varje visstidsavtal, det har inte funnits ett permanent behov av arbetskraft.

Mariehamn den 14 oktober 2016

ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

Uppsatt av

Petra Sjöstrand
advokat, VH, Mariehamn

TILL ÅLANDS TINGSRÄTT

SVAROMÅL

1. ÄRENDE

L 16/991

2. PARTER

Käranden Johnny Haglund
160984

**Kärandens ombud
och processadress** Marcus Matar
Cityjuristerna Ab
Torggatan 9 B, 22100 Mariehamn
Telefon: (018) 177 40
E-post: marcus.matar@cityjuristerna.ax

Svaranden Ålands landskapsregering
PB 1060
22111 Mariehamn

Svarandens ombud Advokat Petra Sjöstrand
Advokatbyrå Widman & Co Ab
PB 180, 22101 Mariehamn
Telefon: 17740
E-post: petra.sjostrand@widman.fi

Anhängigt 5.9.2016

3. YRKANDEN

Ålands landskapsregering motsätter sig kärandens samtliga fastställelseyrkanden. Landskapsregeringen motsätter sig även yrkandena på uppsägningslön, ersättning för ogrundad uppsägning, ersättning för ålderstillägg, ersättning för rättegångs-

kostnader samt ränteyrkandena. Svaranden medger yrkandet på ersättning för utbildningskostnad till beloppet 819,64 euro.

Svaranden yrkar att käranden åläggs ersätta svarandens rättegångskostnader i detta ärende jämte ränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen räknat från det att en månad förflutit från tingsrättens avgörande i ärendet. Rättegångskostnaderna uppgår i detta skede till 3 812,50 euro exklusive mervärdesskatt. Slutliga rättegångskostnader uppges i ett senare skede.

4. GRUNDER

4.1. Grundad anledning

Enligt 1 kap. 4 § lagen om sjöarbetsavtal gäller ett arbetsavtal tillsvidare, om det inte av grundad anledning har ingåtts för viss tid. Ett arbetsavtal som på initiativ av arbetsgivaren utan grundad anledning har ingåtts för viss tid ska anses gälla tillsvidare. Vidare sägs det att det inte är tillåtet att upprepat använda arbetsavtal för viss tid när antalet visstidsavtal eller den sammanlagda avtalstiden eller den helhet som avtalen bildar visar att arbetsgivarens behov av arbetskraft är permanent. Ordalydelsen i 1 kap. 4 § 2 mom. lagen om sjöarbetsavtal motsvarar 1 kap. 3 § 3 mom. arbetsavtalslagen i dess nu gällande ordalydelse. I såväl rättspraxis¹ som förarbeten till 1 kap. 3 § 3 mom. arbetsavtalslagen² har fastställts att enbart visstidsavtalens antal inte i sig innebär att arbetsavtalet gäller tillsvidare om det för vart och ett har funnits en sådan godtagbar orsak som lagen förutsätter.

Det finns grundad anledning för vart och ett av de tidsbundna arbetsavtal som ingåtts med käranden.

Nedan följer en redogörelse för de grundade anledningarna till varje avtal. Sammanfattningsvis har de flesta tidsbestämda avtalen med Haglund ingåtts i situationer då m/s Grisslan har satts in i trafik. M/s Grisslan trafikerar inte som ordinarie fartyg på någon rutt. Haglund har också fungerat som vikarie för ordinarie personal ombord på m/s Alfågeln (överstyrman) och m/s Gudingen (befälhavare). Vikariat nämns som en grundad anledning i propositionen till sjöarbetsavtalslagen³. Vid några tillfällen har m/s Ejdern satts in som extra färja på södra linjen, som i normala fall trafikeras endast med m/s Skiftet och m/s Gudingen. Haglund har anställts som styrman för den begränsade tid då Ejdern trafikerat på södra linjen. I propositionen till lagen om sjöarbetsavtal sägs uttryckligen att avtal för viss tid kan ingås för säsongsbetonade arbeten. Avsikten med de tidsbundna avtalen har inte varit att kringgå uppsägningskydd, utan det har varit fråga om situationer då landskapsregeringen som arbetsgivare vid anställning har vetat att man endast har behov av arbetskraft under en begränsad tid på grund av en specifik orsak. Eftersom ett fartyg alltid måste vara bemannat med en viss besättning uppstår det nu och då ett behov av tillfällig arbetskraft då ordinarie besättning av någon orsak inte

¹ HD 1996:105

² RP 239/2010, s.4.

³ RP 174/2010, s. 45.

är ombord. På motsvarande sätt finns det inte ett behov att hålla en reservfärja bemannad då den inte är i trafik.

Underskrivet	Avtalsperiod	Grundad anledning
16.5.2013 16.5.2013 4.7.2013	27.5.2013 – 31.5.2013 16.6.2013 – 23.8.2013 1.7.2013 – 6.7.2013	Haglund har varit semestervikarie under högsäsong. M/s Grisslan är ett fartyg som inte normalt är i trafik utan endast sätts i trafik vid extra turer under högsäsong samt som reservfärja. Det överlappande avtalet daterat 4.7.2013 beror på att Haglund hoppat in som semestervikarie för E-A Karlsson på Alfågeln.
22.8.2013	9.9.2013 – 13.9.2013	Extra besättning under semesterperiod
20.9.2013	23.9.2013 – 26.9.2013	Vikarie för E-A Karlsson
22.8.2013	30.9.2013 – 4.10.2013	M/s Grisslan tagits i trafik som reservfärja.
8.10.2013	21.10.2013 – 25.10.2013	M/s Grisslan tagits i trafik som reservfärja.
6.11.2013	11.11.2013 – 15.11.2013	M/s Grisslan tagits i trafik som reservfärja.
21.11.2013	2.12.2013 – 6.12.2013	M/s Grisslan tagits i trafik som reservfärja.
11.12.2013	13.12.2013 – 13.12.2013	M/s Grisslan tagits i trafik som reservfärja.
27.1.2014	1.2.2014 – 16.2.2014	Extra personal p.g.a. översyner. Den ordinarie färjans personal följer med färjan på översyn.
27.2.2014 (inkl. förlängningar)	21.2.2014 – 18.10.2014	Extra personal p.g.a. översyner 21.2 – 15.6.2014 samt 4.8. – 18.10.2014. 16.6 – 3.8 trafikerade m/s Ejdern på södra linjen och Grisslan togs i trafik på tvärgående linjen varvid extra säsongspersonal togs in.

26.2.2015	2.3.2015 – 22.3.2015	Extra personal p.g.a. översyner
13.4.2015	20.4.2015	Extra personal på m/s Ejdern p.g.a. att m/s Ejdern trafikerade på södra linjen, vilket avviker från ordinarie trafik
21.4.2015	23.4.2015 – 25.4.2015	Extra personal på m/s Ejdern p.g.a. att m/s Ejdern trafikerade på södra linjen, vilket avviker från ordinarie trafik
19.5.2015	24.5.2015 – 31.5.2015	Extra insatt styrman på M/S Ejdern p.g.a. att m/s Ejdern trafikerade linjen Åva-Osnäs istället för m/s Viggen som var ur trafik för översyn.
19.5.2015 (inkl. 1 dags förlängning)	1.6.2015 – 5.6.2015	Grisslan i trafik på tvärgående p.g.a. översyner.
2.6.2015	6.6.2015 – 6.8.2016	Säsongsanställning p.g.a. sommarturlista med m/s Ejdern som extra insatt fartyg på södra linjen.
5.8.2015	7.8.2015 – 10.8.2015	Vikarierat Ove Eriksson på m/s Gudingen
11.8.2015 (inkl. förlängningar)	11.8.2015 – 23.10.2015	Vikarierat Kaj Knuts på m/s Gudingen
14.10.2015 (inkl. förlängningar)	24.10.2015 – 26.1.2016	Vikarierat Kaj Knuts på m/s Gudingen. Kaj Knuts var tjänstledig fram till 31.1.2016. 8.12.2015 ombord på Ejdern p.g.a. provkörning efter reparation.

4.2. Inget permanent behov av befälhavare eller styrman

Det har inte funnits ett permanent behov av befälhavare eller styrman. Haglunds arbetsavtal har inte förlängts ca 31 gånger på det sätt som görs gällande i stämningens ansökan. Det har, på det sätt som angivits i punkt 4.1 ovan, under den aktuella tidsperioden ingåtts 21 separata tidsbestämda arbetsavtal av vilka fem stycken har förlängts med en eller flera tidsperioder. Det finns tidsperioder mellan de tidsbestämda avtalen då Haglund inte alls varit anställd hos landskapsregeringen. Detta visar att behovet inte har varit permanent.

Ytterligare bör noteras att Haglund till övervägande del varit anställd på m/s Grisslan. Nämnda fartyg trafikerar inte på någon ordinär linje eller rutt. Det behövs inte någon befälhavare ombord då fartyget inte är i trafik.

Även det faktum att käranden ibland hoppat in som befälhavare och ibland som styrman visar att det inte funnits ett permanent behov av någondera befattning. Käranden har inte angivit huruvida han anser att det permanenta behovet har avsett befälhavare eller styrman.

I januari 2015 fattade landskapsregeringen beslut om att anta en estnisk entreprenör att driva skärgårdstrafiken på södra linjen. Detta upphandlingsbeslut var föremål för domstolsprocess vid marknadsdomstolen. Slutligen undertecknades avtalet med den estniska entreprenören i november 2015 och driften togs över av den estniska entreprenören 1.2.2016. Eftersom det inte var en finländsk entreprenör som tog över driften var det inte aktuellt med övergång av arbetstagare till anställning hos entreprenören. Landskapsregeringen visste således att behovet av befälhavare/styrman, även av denna orsak, endast var tillfälligt då de tidsbundna avtalen med Haglund ingicks från och med februari 2015 och framåt.

4.3. Ersättningsyrkandet

Svaranden bestrider att det skulle kunna anses att käranden varit anställd tillsvidare och blivit uppsagd två gånger och således skulle vara berättigad till dubbla uppsägningstider och ersättningar. Käranden har inte varit kontinuerligt anställd med tidsbundna avtal under den aktuella tidsperioden, utan han har ingått tidsbundna arbetsavtal med svaranden för olika tidsperioder då svaranden har haft ett tillfälligt behov av befälhavare eller styrman på landskapets fartyg. Käröålet är också motstridigt såtillvida att käranden dels anser att kärändens arbetsavtal ”*förlängts ca 31 gånger*” och dels anser att kärändens arbetsavtal skulle ha avslutats felaktigt vid två olika tillfällen. Käranden har inte motiverat varför uppehållet mellan arbetsavtalen i slutet av oktober 2014 fram till början av mars 2015 skulle skilja sig från t.ex. uppehållet i de tidsbundna arbetsavtalen mellan 13.12.2013 och 1.2.2014 eller uppehållet mellan 22.3.2015 och 20.4.2015. Enbart huruvida käranden varit arbetslös eller inte under dylika uppehåll kan inte påverka den juridiska bedömningen av arbetsavtalens giltighetstid. Då kärändens tidsbundna arbetsavtal löpte ut i oktober 2014 påtalade inte käranden att han skulle ha varit tillsvidare anställd.

Med beaktande av Haglunds ålder, utbildning och erfarenhet har han goda förutsättningar till annat arbete.

Ränteyrkandet på den yrkade ersättningen för ogrundad uppsägning bestrids även eftersom käranden inte har framställt krav på ersättning för ogrundat upphävande 30 dagar före 21.10.2014 eller före 26.1.2016.

Eftersom utbildningskostnaden på 819,64 euro hänför sig till en kurs som är nödvändig för att behålla behörighet som fartygsbefäl har svaranden beslutat att ersätta Haglund för kursen och bestrider därmed inte kravet.

5. BEVISNING

5.1. Skriftlig bevisning

- 1) 21 arbetsavtal
Bevisstema: det har funnits grundad anledning för varje avtal, det har inte funnits ett permanent behov av arbetskraft.

5.2. Muntlig bevisning

- 1) Bo Karlsson, sjötrafikchef
Bevisstema: det har funnits grundad anledning för tidsbestämda arbetsavtal, det har inte funnits ett permanent behov av arbetskraft.

Mariehamn den 14 oktober 2016

ÅLANDS LANDSKAPSREGERING

Uppsatt av

Petra Sjöstrand
advokat, VH, Mariehamn